

מאחורי המספרים - היחידה לשוויון בין המינים בחינוך

חלק א – הכנת הכיתה לצפייה בסרט

הסרט מבוסס על סרטה של מרגוט לי שטרלי ומספר את סיפורן האמיתי של שלוש נשים שחורות, מתמטיקאיות ומהנדסות - קתרין ג'ונסון, מרי ג'קסון ודורותי וגהאן - שעבדו בסוכנות החלל נאס"א והפכו ל"מחשבים אנושיים" באחד המבצעים הגדולים, שיגור לחלל את האסטרונאוט, ג'ון גלן, בפברואר 1962 וההקפה הראשונה של כדור הארץ.

הסיפור מתרחש ב 1961 בהמפטון וירג'יניה שבדרום ארצות הברית. מדינה שבה ההפרדה הגזעית עדיין שלטה למרות צווי בית משפט למען זכויות האזרח: במוסדות חינוך, בתחבורה הציבורית, בפארקים, במסעדות ועוד.

נשים באותה תקופה היו בעיקר עקרות בית, אחיות, מורות או מזכירות. מקומות עבודה, בפרט בתחום המדעים, נשלטו בידי גברים, אבל במרכז המחקר לנגלי הייתה קבוצת נשים שכונתה "מחשבים אנושיים" שפתרה משוואות, חישבה מסלולים והניחה את היסודות לטיסות המוצלחות הראשונות של מרקורי 7.

הן המשיכו בעבודתן על אף כל הקשיים. הן השיגו את מטרותיהן למרות המכשולים. הן שכנעו אחרים שהטילו ספק ביכולותיהן ובמנהיגותן.

יחד, נשים אלה הצליחו להשיג יותר מאשר היו משיגות אם היו פועלות לבד. הן חיזקו זו את זו, עודדו זו את זו ופעלו כדי להבטיח את ההצלחה של הצוות כולו.

אחרי מלחמת האזרחים בארצות הברית בפברואר 1870, נכנס לתוקפו תיקון 15 לחוקה האוסר על אפליה במתן זכות בחירה על רקע גזעי, אך לא הייתה בו התייחסות למגדר. רק בשנת 1920 נשים קיבלו את זכות הבחירה לפרלמנט, למרות זאת אין לה ביטוי פוליטי. ב 2016 פחות מ 20% ממושבי הקונגרס היו בידי נשים ומעולם לא הייתה בארצות הברית נשיאה.

בתקופה שבה מתרחש הסרט כוחן הכלכלי של נשים גם הוא היה קטן. הן עבדו בדרך כלל כאחיות, מזכירות, מורות. נאס"א מבחינה זו הייתה מתקדמת בכך שהעסיקה נשים מוכשרות. השכר של נשים היה נמוך מזה של גברים באותו תפקיד. שכרן של נשים שחורות היה נמוך עוד יותר.

זה היה לפני חצי מאה בארצות הברית. האם יש שינוי היום?

שיעור ההשתתפות של נשים בשוק העבודה הוא 57%, אך רק 26% בתחום הטכנולוגיה, 19% בפיתוח תוכנה ו 5% במשרות ניהול בתחום הטכנולוגיה.

30% מאוכלוסיית ארה"ב הם שחורים והיספנים (12% שחורים 18% היספנים). רק 9% מהגברים השחורים וההיספנים עובדים במשרות מחשוב (גברים שחורים 4%, היספנים 5%).

נשים שחורות והיספניות מחזיקות ב 4% ממשורות המחשוב (נשים שחורות 3% והיספניות 1%)

משרד העבודה של ארצות הברית 2012

חלק ב – צפייה בסרט ושאלות מנחות

[לינק לצפייה ישירה בסרט](#)

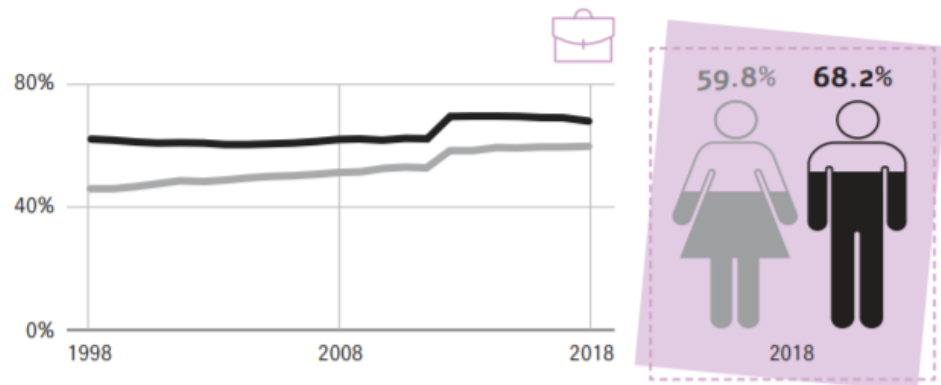
בזמן הצפייה בסרט יופיעו שאלות מנחות לדין הקשורות לסצינה שנצפתה. השאלות מסייעות בהעמקת ההבנה של הסטריאוטיפים המגדריים, האמונות החברתיות והצטלבות זהויות (אישה-שחורה).

שאלות מנחות	נקודת זמן
כיצד חוקי הפרדה הגזעית באים לידי ביטוי?	12: 54
מר זלינסקי: "חיים את הבלתי אפשרי" – מה בלתי אפשרי בעבור אישה שחורה באותה תקופה? האם מעמדה דומה למעמדו של מר זלינסקי?	15: 45
עם אילו קשיים מתמודדת כל אחת מהנשים במקום עבודתה? באילו דרכים הן מתגברות על הקשיים האלה?	28: 30
אימהות – מדוע, לדעתך, בחר במאי הסרט להציג את קתרין ואת מרי גם כאימהות? מדוע אין בסרט סצנה המציגה את הגברים בנאס"א כאבות? על אילו אמונות ותפיסות חברתיות-תרבותיות זה מצביע?	34: 45
מה הוביל לחקירה של קתרין? על אילו סטריאוטיפים מגדריים זה מתבסס?	45: 50
מרי ג'קסון נחושה להיות מהנדסת-אישה-שחורה בנאס"א. מה המכשול העומד בדרכה? מה הטיעון שהיא מעלה בפני השופט כדי לשכנעו?	1: 13
גברת מיטשל: "אין לי שום דבר נגדך" ... דורותי: "אני יודעת. אני יודעת שאת כנראה מאמינה בזה" ... במה גברת מיטשל מאמינה? איך מבנים אמונות חברתיות?	1: 35
שוויון מגדרי תורם לא רק מבחינה אישית וחברתית אלא גם מבחינה לאומית. כיצד זה בא לידי ביטוי בסצנה זו?	1.55

חלק ג - ומה קורה בישראל באקדמיה ובשוק העבודה?

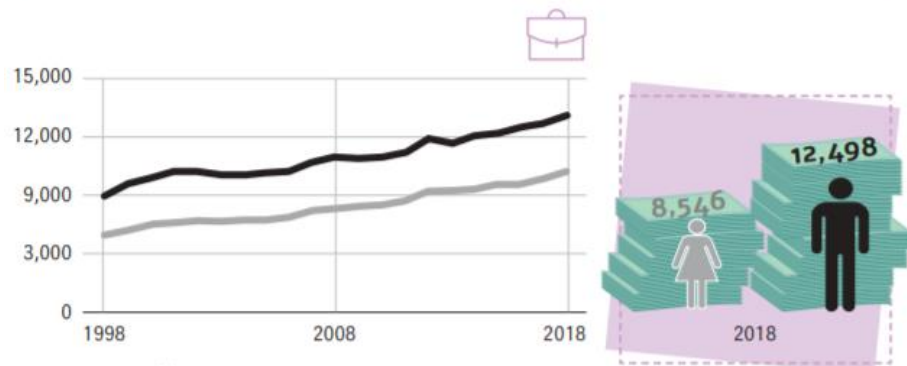
התבוננו בנתונים על שוק העבודה והאקדמיה בישראל ([מתוך מדד המגדר 2020](#)), והשיבו על השאלות שאחריהם:

שיעור השתתפות בשוק העבודה כוח עבודה אזרחי

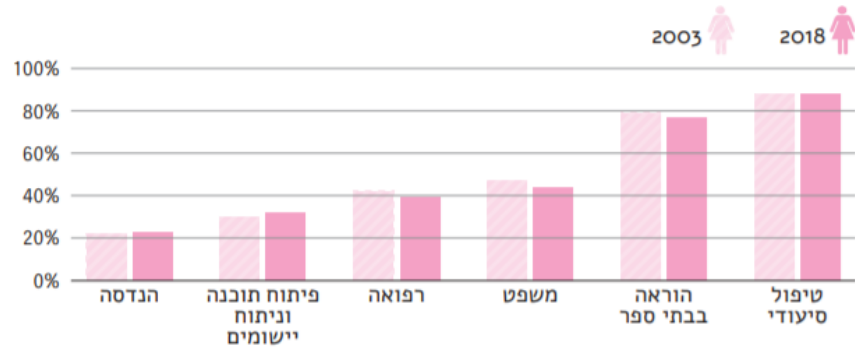
מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

שכר חודשי ממוצע בש"ח

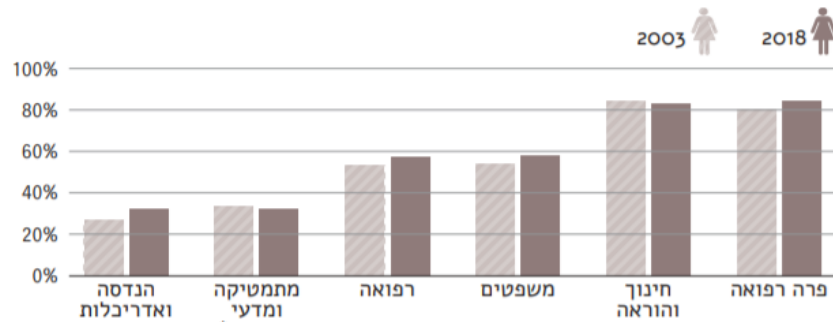
מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

שיעור הנשים במשלחי יד נבחרים

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

שיעור הסטודנטיות באוניברסיטאות במגמות לימוד שונות תואר ראשון, שני ושלישי

מקור: נתוני למ"ס ועיבודי המחברות

*מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב

שאלות:

1. כתבו מסקנה אחת העולה מן הנתונים על שוק העבודה ומסקנה על האקדמיה.
2. האם נתונים אלה משקפים בחירה אישית?
3. האם נתונים אלה משקפים סטריאוטיפים מגדריים והבניות חברתיות?
4. חישובו על עצמכם/ן במובנים של השכלה ובחירת קריירה: האם מעודדים אתכם לבחור לפי הכישרים, החוזקות ונטיית הלב או שלמגדר יש חלק ניכר בבחירה?